

PRAKSISNØGLEN

FORSVARSAKADEMIET

Praksisnøglen

Praksisnøglen er udviklet af Forsvarsakademiets Uddannelsescenter til operationalisering og efterlevelse af FAK Pædagogiske Ramme og Forsvarets uddannelsesstrategi 2020.

Du kan finde FAK Pædagogiske Ramme her:

FAK Pædagogiske Ramme og Praksisnøglen bygger på et fundament og er ind delt i fire prioriteter. Fundamentet understreger bl.a., at al undervisning skal gennemføres ved hjælp af tidssvarende og relevante undervisningsteknologier og -metoder.

De fire prioriteter er:

- Militærfagligt
- Professionsrelevant
- Deltagerorienteret
- Aktiverende

Praksisnøglen som værktøj

Praksisnøglen er et værktøj til planlægning og tilrettelæggelse af din undervisning. De fire prioriteter kan ikke træde lige tydeligt frem i alle læringsaktiviteter, men i det samlede læringsforløb bør alle prioriteter være inddraget i væsentlig grad

Praksisnøglen indeholder beskrivelser af, hvordan den enkelte prioritet kan komme til udtryk i undervisning. Beskrivelserne er inddelt i tre kolonner, så du kan vurdere, om beskrivelsen "i høj grad", "i nogen grad" eller "i mindre grad" passer bedst til din undervisning. Eftersom Praksisnøglen er et generelt værktøj, der kan anvendes til både enkelte lektioner og hele uddannelser, er det ikke specificeret, hvordan de tre grader afviger fra hinanden. Overvej derfor, hvordan de tre grader kan se ud ift. netop din undervisning.

Du kan arbejde med Praksisnøglen selv, eller du kan anvende den i samarbejde med kollegaer. Praksisnøglen ikke er et eksternt kontrolværktøj.

Sådan anvender du Praksisnøglen

1. Vælg den prioritet, du vil arbejde med. Rækkefølgen er ligegyldig.
2. Læs punkterne om din valgte prioritet, der står øverst på skemaet i Praksisnøglen.
3. Arbejd horisontalt én række ad gangen. Sæt kryds ved den af de tre beskrivelser, der ligner din undervisning mest.
4. Overvej for hver enkelt række, hvor din undervisning placerer sig, og om dette er hensigtsmæssigt ift. forløb, ressourcer, tid, etc.

I løbet af dit arbejde med den valgte prioritet, får du forhåbentlig reflekteret over din undervisning. Målet med Praksisnøglen er at arbejde sig frem til en opmærksomhed på, hvor undervisningen fungerer, og hvor der er brug for ændringer. Hvordan du efterfølgende arbejder med dine refleksioner afhænger, hvilke uhensigtsmæssigheder du er blevet opmærksom på. Nogle ændringer kan du selv lave, andre kan kræve sparring med en kollega, eller beslutninger på et højere niveau, hvis du f.eks. får øje på forhold omkring undervisningen, der ikke ligger i tråd med FAK Pædagogiske ramme.

Hvis du har spørgsmål til brugen af Praksisnøglen, eller du har brug for rådgivning til at komme videre efter endt arbejde med denne, er du altid velkommen til at kontakte Forsvarsakademiets Uddannelsescenter: FAK-KTP-UC

Militærfagligt - Undervisning på et militærfagligt højt niveau bygger på:

- Undervisere med højt militærfagligt og undervisningsfagligt niveau
- Læringsmålsstyret undervisning baseret på aktuelt vidensgrundlag: Forskning, udvikling og praksis
- Holdningsdannelse gennem militær professionsetik
- Løbende kvalitetssikring, herunder evaluering og dialog med aftagere

(Forsvarsakademiets Pædagogiske Ramme, 2021)

<i>Undervisningen beror i høj grad på et militærfagligt fundament:</i>	<i>Undervisningen beror i nogen grad på et militærfagligt fundament:</i>	<i>Undervisningen beror i mindre grad på et militærfagligt fundament:</i>
☐ Underviseren har relevant militær erfaring samt opdateret viden om undervisning og didaktik.	☐ Underviseren har relevant militær erfaring, men har ikke tilstrækkelig viden om undervisning og didaktik. Eller omvendt.	☐ Underviserens militær- og undervisningsfaglighed er ikke relevant/ opdateret.
☐ Undervisningens indhold er konsekvent baseret på et aktuelt vidensgrundlag.	☐ Undervisningens indhold er ofte baseret på et aktuelt vidensgrundlag.	☐ Undervisningsindholdet baseres sjældent på et aktuelt vidensgrundlag.
☐ Læringsaktiviteterne sættes konsekvent i en militær kontekst.	☐ Læringsaktiviteterne sættes ofte i en militær kontekst.	☐ Læringsaktiviteterne sættes sjældent i en militær kontekst.
☐ Forsvarets etik, værdier og normer afspejles og italesættes i gennemførelsen af undervisningen.	☐ Forsvarets etik, værdier og normer afspejles eller italesættes i gennemførelsen af undervisningen.	☐ Forsvarets etik, værdier og normer hverken afspejles eller italesættes i gennemførelsen af undervisningen.
☐ Undervisningen kvalitetssikres både gennem midt- og slutevaluering og dialog med aftagere.	☐ Undervisningen kvalitetssikres enten gennem midt- og slutevaluering eller dialog med aftagere.	☐ Undervisningen kvalitetssikres hverken gennem midt- og slutevaluering eller dialog med aftagere.

Professionsrelevant - Undervisning er tilrettelagt så:

- Læringsaktiviteter er tæt koblet til det operative miljø og den militære profession.
- Læringsaktiviteter har en høj grad af anvendelighed.
- Læringsaktiviteter løbende tilpasses forandringer i det operative miljø.
- Læringsaktiviteter sikrer læring både før, under og efter mødet i klasserummet.

(Forsvarsakademiets Pædagogiske Ramme, 2021)

<i>Undervisningen er i høj grad koblet til den militære profession:</i>	<i>Undervisningen er i nogen grad koblet til den militære profession:</i>	<i>Undervisningen er i mindre grad koblet til den militære profession:</i>
☐ Læringsaktiviteterne er tydeligt koblet til det operative miljø/Forsvarets opgaveløsning.	☐ Læringsaktiviteterne er ofte tydeligt koblet til det operative miljø/Forsvarets opgaveløsning.	☐ Læringsaktiviteterne er sjældent tydeligt koblet til det operative miljø/Forsvarets opgaveløsning.
☐ Underviseren bruger de fleste eksempler fra det operative miljø/Forsvarets opgaveløsning til at koble teori og praksis.	☐ Underviseren bruger ofte eksempler fra det operative miljø/Forsvarets opgaveløsning til at koble teori og praksis.	☐ Underviserens eksempler fra det operative miljø/Forsvarets opgaveløsning er under halvdelen af gangene løsrevet fra teorien. Eksempler bruges mest som anekdoter.
☐ Underviseren italesætter ofte, hvordan indholdet skal anvendes i det operative miljø/Forsvarets opgaveløsning.	☐ Underviseren italesætter nogle gange, hvordan indholdet skal anvendes i det operative miljø/Forsvarets opgaveløsning.	☐ Underviseren italesætter sjældent, hvordan indholdet skal anvendes i det operative miljø/Forsvarets opgaveløsning.
☐ Læringsaktiviteterne er opdaterede ift. forandringer i det operative miljø/Forsvarets opgaveløsning.	☐ De fleste læringsaktiviteter er opdaterede ift. forandringer i det operative miljø/Forsvarets opgaveløsning.	☐ Der er mange læringsaktiviteter, som ikke er opdaterede ift. forandringer i det operative miljø/Forsvarets opgaveløsning.
☐ Undervisningen er tilrettelagt mhp., at der finder læring sted, før, under og efter mødet i undervisningen.	☐ Undervisningen er tilrettelagt mhp., at der primært finder læring sted under mødet i undervisningen og i mindre grad før og efter.	☐ Undervisningen er tilrettelagt mhp., at der udelukkende finder læring sted under mødet i undervisningen.

Professionsrelevant

Aktiverende - Underviseren som facilitator for læreprocessen:

- Læringsaktiviteter som styrker deltagernes egen søgen efter og oparbejdelse af læring og viden.
- Læringsaktiviteter baseret på interaktion, som styrker tillid og relationer i læringsrummet.
- Feedback integreret i læringsaktiviteterne.
- Læringsaktiviteter i samspil med andre.
- Der er sammenhæng mellem: Læringsmål, læringsaktiviteter og eksamensformer, undervisningsgange og uddannelsens andre uddannelseselementer. (

(Forsvarsakademiets Pædagogiske Ramme, 2021)

<i>Undervisningen er i høj grad aktiverende:</i>	<i>Undervisningen er i nogen grad aktiverende:</i>	<i>Undervisningen er i mindre grad aktiverende:</i>
☐ Underviseren faciliterer læreprocessen gennem varierede læringsaktiviteter.	☐ Underviseren gennemfører op mod halvdelen af undervisningen som forelæsning.	☐ Underviseren gennemfører over halvdelen af undervisningen som forelæsning.
☐ Læringsaktiviteterne er tilrettelagt mhp. at skabe deltageraktivering i form af fx interaktion, refleksion og diskussion.	☐ Op mod halvdelen af læringsaktiviteterne er tilrettelagt mhp. at skabe deltageraktivering i form af fx interaktion, refleksion og diskussion.	☐ Over halvdelen læringsaktiviteterne er tilrettelagt mhp. at skabe deltageraktivering i form af fx interaktion, refleksion og diskussion.
☐ Læringsaktiviteterne er hyppigt tilrettelagt så de støtter deltagerne i at tage ansvar for egen læring.	☐ Læringsaktiviteterne er nogle gange tilrettelagt så de støtter deltagerne i at tage ansvar for egen læring.	☐ Læringsaktiviteterne er sjældent tilrettelagt så de støtter deltagerne i at tage ansvar for egen læring.
☐ De fleste læringsaktiviteter er tilrettelagt mhp. at styrke deltagernes sociale relationer og samarbejdsevner.	☐ Nogle læringsaktiviteter er tilrettelagt mhp. at styrke deltagernes sociale relationer og samarbejdsevner.	☐ Få læringsaktiviteter er tilrettelagt mhp. at styrke deltagernes sociale relationer og samarbejdsevner.
☐ Feedback er ofte integreret i læringsaktiviteterne ved at deltagerne får feedback fra underviseren undervejs i opgaveløsningen.	☐ Feedback er nogle gange integreret i læringsaktiviteterne, men der gives hovedsageligt feedback fra underviseren på den færdige opgave.	☐ Feedback er ikke integreret i læringsaktiviteterne, idet der kun gives feedback fra underviseren på den færdige opgave.

Aktiverende

(Forsvarsakademiets Pædagogiske Ramme, 2021)

<i>Undervisningen er i høj grad aktiverende:</i>	<i>Undervisningen er i nogen grad aktiverende:</i>	<i>Undervisningen er i mindre grad aktiverende:</i>
☐ Feedback er integreret i læringsaktiviteterne gennem systematiseret og rammesat peerfeedback.	☐ Feedback er integreret i læringsaktiviteterne, men peerfeedback-aktiviteter er ikke systematiserede og rammesat.	☐ Der arbejdes sjældent/aldrig med peerfeedback.
☐ Læringsaktiviteterne er ofte tilrettelagt, så deltagerne samarbejder.	☐ Over halvdelen af læringsaktiviteterne er tilrettelagt, så deltagerne samarbejder.	☐ Læringsaktiviteterne er primært tilrettelagt som individuelt arbejde.
☐ Læringsmålene er tydeligt og præcist beskrevne ift. til viden, færdigheder og kompetencer. Deltagerne ved, hvad de forventes at få ud af undervisningen.	☐ Læringsmålene er tydeligt og præcist beskrevne ift. til viden, færdigheder og kompetencer.	☐ Læringsmålene er ikke tydeligt og præcist beskrevne ift. til viden, færdigheder og kompetencer. Deltagerne giver udtryk for, at de er usikre på, hvad de forventes at få ud af undervisningen.
☐ Der er klar sammenhæng mellem læringsmål, læringsaktiviteter og eksamensform/ testudformning. Dette er tydeligt for deltagerne.	☐ Der er eksempler på at sammenhængen mellem læringsmål, læringsaktiviteter og eksamensform/ testudformning er mindre tydelig for deltagerne.	☐ Der er flere eksempler på, at sammenhængen mellem læringsmål, læringsaktiviteter og eksamensform/ testudformning er utydelig for deltagerne. Deltagerne giver udtryk for, at de er usikre på, hvad der forventes af dem til eksamen.

Deltagerorienteret - Deltagerorienteret undervisning er tilrettelagt så:

- Læringsaktiviteter tager udgangspunkt i deltagernes læringsforudsætninger.
- Læringsaktiviteter inddrager deltagernes erfaringer.
- Læringsaktiviteter giver passende udfordringer.
- Læringsaktiviteter styrker samarbejdskompetencer.
- Der er metodemangfoldighed.
- Gennemførelsen er fleksibel og understøtter sammenhæng mellem arbejdsliv og privatliv.

(Forsvarsakademiets Pædagogiske
Ramme, 2021)

<i>Undervisningen er i høj grad deltagerorienteret:</i>	<i>Undervisningen er i nogen grad deltagerorienteret:</i>	<i>Undervisningen er i mindre grad deltagerorienteret:</i>
☐ Læringsaktiviteterne tager konsekvent udgangspunkt i deltagernes læringsforudsætninger.	☐ Læringsaktiviteterne tager ofte udgangspunkt i deltagernes læringsforudsætninger.	☐ Læringsaktiviteterne tager ikke/sjældent udgangspunkt i deltagernes læringsforudsætninger.
☐ Underviseren opnår forud for undervisningen viden om deltagernes læringsforudsætninger gennem test, overleveringer, samtaler eller andet.	☐ Underviseren har begrænset mulighed for at få viden om deltagernes læringsforudsætninger gennem test, overleveringer, samtaler eller andet.	☐ Underviseren får udelukkende viden om deltagernes læringsforudsætninger gennem deres deltagelse i undervisningen.
☐ Deltagernes praksisviden og erfaringer inddrages som ressource i deres læreproces.	☐ Deltagernes praksisviden og erfaringer inddrages af og til som ressource i deres læreproces.	☐ Deltagernes praksisviden og erfaringer inddrages aldrig som ressource i deres læreproces.
☐ De fleste opgaver kan løses på forskellige måder.	☐ Nogle opgaver kan løses på forskellige måder.	☐ Opgaverne kan kun løses på én måde.

Deltagerorienteret

(Forsvarsakademiets Pædagogiske Ramme, 2021)

<i>Undervisningen er i høj grad deltagerorienteret:</i>	<i>Undervisningen er i nogen grad deltagerorienteret:</i>	<i>Undervisningen er i mindre grad deltagerorienteret:</i>
☐ Der er fleksibilitet i gennemførelsen, hvor det er muligt, så sammenhæng mellem arbejdsliv og privatliv understøttes.	☐ Der er en begrænset mulighed for fleksibilitet i gennemførelsen.	☐ Der er ikke fleksibilitet i gennemførelsen, da gennemførelsesmåden er fastlagt.
☐ Der er overvejende overensstemmelse mellem kursets/uddannelsens angivne og den faktiske arbejdsbelastning.	☐ Der er delvis overensstemmelse mellem kursets/uddannelsens angivne og den faktiske arbejdsbelastning.	☐ Der er ikke overensstemmelse mellem kursets/uddannelsens angivne og faktiske arbejdsbelastning.
☐ Deltagerne får i god tid information om eventuel arbejdsbelastning.	☐ Deltagerne får i reglen information om eventuel arbejdsbelastning i god tid.	☐ Deltagerne får for sent information om evt. arbejdsbelastning.
☐ Mængden af forberedelse er konsekvent afstemt og realistisk ift. afsat forberedelsestid.	☐ Mængden af forberedelse er ofte afstemt og realistisk ift. afsat forberedelsestid.	☐ Mængden af forberedelse er sjældent afstemt og realistisk ift. afsat forberedelsestid.